

Duurzame mobiliteit

Mariann Naessens

Duurzaamheid is hot, ook in de bibliotheek- en archiefsector. Onlangs nog organiseerde de VVBAD de studiedag *Focus op duurzame bibliotheken en archieven* om de sector uit te nodigen om na te denken over de invulling van het begrip 'duurzaamheid' in de informatiesector. Ook deze vaste rubriek in META is een uiting van de actuele bezorgdheid.

Naar aanleiding van de jaarlijkse 'Week van de Mobiliteit', die plaatsvond van 16 tot en met 22 september, focussen we in deze bijdrage op duurzaam woon-werkverkeer. Bij een enquête onder 895 medewerkers van de openbare bibliotheken in Vlaanderen en Brussel bleek dat een kleine helft (47 procent) kiest voor de auto om zich te verplaatsen naar en van het werk.¹ De auto is daarmee het favoriete vervoermiddel. Ondanks deze eerste plaats voor koning auto doet de sector het toch veel beter dan het Vlaamse gemiddelde op het vlak van duurzaam transport. 67 procent van de werkende Vlamingen verplaatst zich immers met de wagen van en naar het werk.² In de BDI-sector ligt het gebruik van het openbaar vervoer aanzienlijk hoger dan gemiddeld (16 procent tegenover 9 procent) en vooral het fietsen (30 procent) en het wandelen (7 procent) zijn zeer populair onder de bibliotheekmedewerkers. Het zijn groene jongens (of meisjes) die werken in een openbare bibliotheek. (Voor de volledigheid: mannen fietsen vaker en verder dan vrouwen).

“Bibliotheekmedewerkers werken opvallend dicht bij huis. Meer dan de helft woont op maximum 5 km afstand van de bib.”

Er zijn heel veel factoren die de keuze van het vervoermiddel bepalen. Uiteraard is de geografische ligging van belang: de aansluiting op het spoorwagennet, de uitbouw van het stedelijk en regionaal openbaar vervoer, de veiligheid van de fietspaden... De meest voor de hand liggende factor is echter de afstand. Bibliotheekmedewerkers werken opvallend dicht bij huis. Meer dan de helft

Een verkeersopstopping in Boston anno 1923. Foto: © Leslie Jones. Met dank aan de Boston Public Library, Leslie Jones Collection.

woont op maximum 5 km afstand van de bib (op Vlaams niveau is dit amper 28 procent). Slechts een kwart woont verder dan 15 km. Wanneer werknemers dicht bij het werk wonen, maken zij logischerwijs meer gebruik van duurzame verplaatsingswijzen. Bovendien worden op die manier vele dagelijkse pendelkilometers vermeden, wat op zich al bijdraagt tot een duurzaam mobiliteitsbeleid.

Daarnaast heeft de bibliotheeksector, net zoals de sector van het openbaar bestuur in het algemeen, een aantal troeven die het fietsgebruik of het gebruik van het openbaar vervoer bevorderen: de fietsvergoeding, (gedeeltelijke) terugbetaling van abonnementen, en ook de mogelijkheid van glijdende werktijden. Uit de enquêteresultaten kwam naar voren dat het autogebruik 10 procent lager ligt bij personeelsleden die werken in een regime van glijdende werktijden, in vergelijking met hun collega's die zich aan vaste uren moeten houden. De mogelijkheid

om de werkuren af te stemmen op de uren van trein, tram, bus of metro is duidelijk bevorderlijk voor het gebruik van het openbaar vervoer. Ook gaan meer werknemers te voet of nemen de fiets. Wisselende en vooral variabele uurroosters zijn het minst voordelig op het vlak van duurzaam vervoer. Ook het vele deeltijds werk in de sector blijkt nadelig voor de keuze voor duurzame transportmiddelen.

Het personeel van de openbare bibliotheken scoort zeer goed op het vlak van duurzame mobiliteit in vergelijking met de gemiddelde werkende Vlaming, door het beperkt aantal kilometers dat bovendien op duurzame wijze wordt afgelegd. Er is zeker nog een groeimarge aanwezig, want veel korte afstanden worden toch nog met de wagen gereden. ■

- 1 Enquête uitgevoerd in het kader van het eindwerk in de graduaatopleiding, Mariann Naessens, *Profiel van de medewerkers in de Vlaamse openbare bibliotheken*. De vraagstelling luidde: "Hoe ga je meestal naar je werk?" Er was slechts één antwoord toegestaan.
- 2 *Diagnostiek woon-werkverkeer 2008. Eindverslag* (Publicaties van de Directie Mobiliteit, nr. 46) Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer, Brussel, 2010.